

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatele **J. V.**, zastoupeného Mgr. Janem Harcubou, advokátem se sídlem v Mladé Boleslavi, Okružní 280, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2006, č. j. 44 Ca 161/2006 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 11. 12. 2006, č. j. 44 Ca 161/2006 - 19, odmítl žalobu stěžovatele o určení odborné způsobilosti, kterou se domáhal proti žalovanému Ministerstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) vydání rozsudku, že skládal zkoušky z požární bezpečnosti staveb, získal odbornou způsobilost Z-1032/1997, ze dne 16. 12. 1997 i na podkladě znalosti z požární bezpečnosti staveb a že je oprávněn zpracovávat písemné textové požární zprávy ke stavební dokumentaci tzv. „požárně bezpečnostní řešení“. Krajský soud v odůvodnění usnesení uvedl, že vyšel při svém rozhodování z ustanovení § 4 s. ř. s., z něhož vyvodil, že soudy ve správním soudnictví nemají pravomoc vydávat rozhodnutí o tom, že občan složil zkoušky a získal tak odbornou způsobilost k určitému oboru a že je oprávněn zpracovávat písemné odborné zprávy. Za této situace potom nebyla dána jedna z podmínek řízení, kterou je pravomoc soudu, jež je neodstranitelným nedostatkem.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. V kasační

stížnosti stěžovatel nejprve popsal, o co v celé věci jde. Uvedl, že se již v roce 2002 domáhal určení své odborné způsobilosti v občanskoprávním řízení. Soudy I. i II. stupně nevzaly dostatečný zřetel na to, že tato odborná způsobilost slouží k jeho obživě. Nejvyšší soud v dovolacím řízení po zrušení rozsudků soudů I. a II. stupně dokonce dovodil, že věc nelze považovat za soukromoprávní vztah, ale za vztah vyplývající z předpisů správního práva. Proto se stěžovatel obrátil na Ústavní soud, který v usnesení, jímž odmítl jeho ústavní stížnost, dospěl k závěru, že se „stěžovateli v každém případě dostane soudní ochrany v rámci případného řízení před správní justicí po eventuálním neúspěšném řízení před orgány veřejné správy“. Oslovil proto Ministerstvo vnitra, ale bezvýsledně, a proto se obrátil na správní soud. Krajský soud však rovněž žalobu odmítl s poukazem na nedostatek pravomoci. Stěžovatel proto namítá, že pokud se Nejvyšší soud a Ústavní soud shodly na tom, že jeho věc patří do pravomoci správního soudu, měl by být právní názor těchto autorit respektován. Krajský soud proto svým výkladem právních předpisů nerespektuje Ústavu a Listinu základních práv a svobod, které občanovi zaručují práva. Musí proto existovat způsob, aby nebyl každodenně poškozován, protože splňuje všechny zákonné požadavky pro výkon odborné práce, kterou ovládá. Krajským soudem přijatý závěr, že daný problém nepatří do správního soudnictví je proto základem pro podání další ústavní stížnosti a znamená nesprávné posouzení právní otázky soudem (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Tento soud rovněž nepřihlédl ani k obsahu ústavní stížnosti (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.) a nevysvětlil, proč nerespektoval vyjádření nejvyšších soudních autorit (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Odmítnutí soudní ochrany krajským soudem je proto odmítnutím spravedlnosti, protože v občanskoprávním řízení byly již vyčerpány všechny kroky a žádným výkladem nelze odeprít soudní ochranu (§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.). Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti vysloveno souhlas s právním názorem krajského soudu, který dovodil nedostatek pravomoci správních soudů vydávat rozhodnutí o tom, že občan složil zkoušky, získal tak odbornou způsobilost k určitému oboru a že je oprávněn zpracovávat písemné odborné zprávy. Rozhodování o odborné způsobilosti stěžovatele není a nikdy nebylo předmětem správního řízení před orgány veřejné správy. S poukazem na tyto skutečnosti ministerstvo navrhlo, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Z obsahu spisu vyplývá, že usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. III. ÚS 446/06, byla odmítnuta ústavní stížnost stěžovatele proti rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2006, č. j. 30 Cdo 1520/2005 - 143. Nejvyšší soud podle tohoto usnesení nepodřadil požadavek stěžovatele, jenž řešily občanskoprávní soudy I. a II. stupně (na určení oprávněnosti zpracovávat požárně bezpečnostní řešení na podkladě odborné způsobilosti Z 1032/97 ze dne 16. 12. 1997) mezi soukromoprávní vztahy a dovodil, že jde o spor vyplývající z předpisů správního práva, který není v pravomoci obecných soudů. Ústavní soud pak dospěl k závěru, že „stěžovateli se v každém případě dostane v jeho věci soudní ochrany v rámci případného řízení před správní justicí po eventuálním neúspěšném řízení před orgány veřejné správy“. Ministerstvo vnitra, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky sdělilo stěžovateli k jeho žádosti ze dne 15. 8. 2006 dopisem ze dne 25. 9. 2006, že „osvědčení Z-1032/97 ze dne 16. prosince 1997, které

Vám bylo vydáno, Vás opravňuje k činnostem uvedeným v § 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Rozšíření okruhu činností vyplývajících z tohoto osvědčení není v kompetenci MV-GR HZS ČR“ a že „působným orgánem v dané věci, tj. způsobu získání praxe, oprávněnosti a potřebné kvalifikace ke zpracovávání požárně bezpečnostního řešení staveb je Ministerstvo pro místní rozvoj, v jehož kompetenci jsou právní předpisy řešící tuto problematiku. Proto Vám doporučujeme v dané věci obrátit se na tento úřad“. Žalobou na určení odborné způsobilosti, kterou podal stěžovatel ke krajskému soudu se domáhal vydání rozsudku, že skládal zkoušky z požární bezpečnosti staveb, získal odbornou způsobilost Z-1032/1997 ze dne 16. 12. 1997 i na podkladě znalosti z požární bezpečnosti staveb a že je oprávněn zpracovávat písemné textové požární zprávy ke stavební dokumentaci tzv. „požárně bezpečnostní řešení“.

Nejvyšší správní soud především musí zdůraznit, že podmínkami řízení jsou takové podmínky, za nichž může soud rozhodnout ve věci samé. Nedostatek určité podmínky nebo její zánik v průběhu řízení má pak procesní důsledky, které jsou závislé na tom, zda jde o nedostatek podmínky odstranitelný či neodstranitelný. Neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení je především nedostatek pravomoci soudu, pro který se žaloba ve správním soudnictví odmítá.

Krajský soud správně uvedl, že pravomoc správních soudů je vymezena v ustanovení § 4 s. ř. s., podle něhož soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (dále jen "správní orgán"), ochraně proti nečinnosti správního orgánu, c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, d) kompetenčních žalobách, ve věcech volebních a ve věcech místního referenda, ve věcech politických stran a politických hnutí, o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem a ve věcech porušení povinnosti veřejných funkcionářů podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů).

Z obsahu žaloby stěžovatele a ze žalobního petitu, kterým je soud vázán (nemůže přiznat účastníkům jiná práva a uložit jim jiné povinnosti) je patrné, že se stěžovatel domáhá vydání rozsudku, kterým by bylo určeno, že skládal zkoušky, získal odbornou způsobilost a je oprávněn zpracovávat příslušné odborné zprávy. Krajský soud rozhodující o žalobě stěžovatele takovou pravomoc neměl. Z ustanovení § 4 s. ř. s. bez jakýchkoliv pochybností vyplývá, že soudy ve správním soudnictví nemají pravomoc vydat rozhodnutí o tom, že stěžovatel skládal zkoušky, získal odbornou způsobilost a je oprávněn zpracovávat písemné textové požární zprávy. Je tomu tak proto, že žádný z požadavků žaloby uvedený v petitu, jímž je soud vázán, nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., kterým je vymezena pravomoc správních soudů. Krajský soud proto v souladu se zákonem pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení (nedostatek pravomoci soudu) důvodně žalobu stěžovatele odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Se zřetelem na výše uvedené není opodstatněná jediná a zásadní námitka kasační stížnosti, že krajský soud nevysvětlil, proč nerespektoval vyjádření nejvyšších soudních autorit a že odmítnutí soudní ochrany krajským soudem je odmítnutím spravedlnosti, neboť v občanskoprávním řízení byly již vyčerpány všechny kroky a žádným výkladem nelze odepřít soudní ochranu. Napadené usnesení krajského soudu není v rozporu s usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2006, sp. zn. III. ÚS 446/06, který vyslovil, že se „stěžovateli

v každém případě dostane soudní ochrany v rámci případného řízení před správní justicí po eventuálním neúspěšném řízení před orgány veřejné správy“, protože Ústavní soud váže řízení před správním soudem až na eventuální neúspěch v řízení před orgány veřejné správy. Tento postulát plně odpovídá povaze správního soudnictví. Z tohoto požadavku vyplývá, že každý by se měl starat o svá práva již ve vztahu ke správním orgánům a teprve poté, kdy bude jeho úsilí bezvýsledné, je oprávněn se obrátit na správní soud, aby ten přezkoumal jím namítané nezákonné aktivity správního orgánu. Přezkoumání nezákonných aktivit správních orgánů správním soudem však není bezbřehé a musí se dít v rámci pravomoci správních soudů. Správní soud proto nemůže nahrazovat činnost správních orgánů a vydávat rozhodnutí, která mohou vydat jen tyto orgány. V této věci nevyplývá, a ani stěžovatel netvrdí opak, že by správní orgán po vydání usnesení Ústavního soudu dne 20. 7. 2006 vydal nějaké správní rozhodnutí, resp. že by se konalo řízení před orgány veřejné správy. Ministerstvo pouze dopisem ze dne 25. 9. 2006 sdělilo stěžovateli své stanovisko k jeho žádosti ze dne 15. 8. 2006 a doporučilo mu další postup. Bylo proto věci stěžovatele, zda se bude řídit uvedeným doporučením nebo zvolí jiný postup, pokud se domnívá, že je tento orgán nečinný (§ 79 a násl. s. ř. s.). V žádném případě se však stěžovatel nemohl úspěšně domáhat u krajského soudu žalobou vydání rozsudku, že skládal zkoušky z požární bezpečnosti staveb, získal odbornou způsobilost Z-1032/1997 ze dne 16. 12. 1997 i na podkladě znalosti z požární bezpečnosti staveb a že je oprávněn zpracovávat písemné textové požární zprávy ke stavební dokumentaci tzv. „požárně bezpečnostní řešení“. Znovu je třeba zdůraznit, že krajský soud k vydání rozsudku v požadovaném znění neměl žádnou pravomoc ve smyslu ustanovení § 4 s. ř. s. Nejde tedy o odmítnutí soudní ochrany, ani o nerespektování nejvyšších soudních autorit, jak se domnívá mylně stěžovatel, ale o nepochopení principů správního soudnictví stěžovatelem.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl Nejvyšší správní soud bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. srpna 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu